

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมกรรมการสื่อสาร ความพึงพอใจในการทำงาน และการปรับตัวในการทำงานของคนญี่ปุ่นที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย”เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ(SURVEY RESEARCH) โดยใช้แบบสอบถาม (QUESTIONNAIRE) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพียงครั้งเดียว (ONE SHOT STUDY)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมายสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ คนญี่ปุ่นที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย โดยมีระยะเวลาการทำงานตั้งแต่ครั้งปีขึ้นไป โดยทำงานอยู่ในบริษัทญี่ปุ่นที่ประกอบกิจการอยู่ในประเทศไทยมีจำนวนทั้งหมด 1,100 บริษัทที่จดทะเบียนภายใต้หอการค้าญี่ปุ่นประจำประเทศไทย (ข้อมูลได้จากจำนวนบริษัทที่เป็นสมาชิกของหอการค้าญี่ปุ่นประจำประเทศไทย ปี 2540)

กลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากจำนวนประชากรที่ต้องการศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้มีจำนวนที่ไม่สามารถประมาณค่าได้ (infinity) และเมื่อเปิดตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane¹พบว่าได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรที่ประมาณค่าไม่ได้ไว้ที่ขนาดเท่ากับ 400 คน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา คือ คนญี่ปุ่นที่ทำงานอยู่ในบริษัทต่างๆ จำนวน 400 คน โดยมีระดับความเชื่อมั่นในการเลือกตัวอย่าง 95% และระดับความคลาดเคลื่อน 5%

วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเฉพาะในกลุ่มบริษัทเอกชนของญี่ปุ่นที่มีลักษณะเป็นบริษัทข้ามชาติ (Japanese Transnational Companies) ที่ตั้งสาขาอยู่ในประเทศไทยจำนวน 1,100 บริษัท และใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (Simple Random Sampling) ในการเลือกบริษัทที่จะทำการศึกษาจำนวน 40 บริษัท แล้วจึงไปสอบถามจำนวนคนงานญี่ปุ่นจากแต่ละบริษัทที่เลือกมาได้ แล้วจากนั้นจึงกำหนดขนาดตัวอย่างที่จะเก็บข้อมูลชาวญี่ปุ่นในแต่ละบริษัทซึ่งรวมจำนวนกลุ่มตัว

¹ Taro Yamane, "Statistics," p.886 อ้างในวิเชียร เกตุสิงห์, "การวิจัยเชิงปฏิบัติ" หน้า 29.

อย่างทั้งหมด 400 คน โดยใช้ Accidental Sampling ตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้แล้ว(Quota)ในแต่ละบริษัท แต่เนื่องจากสภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยในช่วงที่ผ่านมาเป็นช่วงวิกฤต ทำให้คนญี่ปุ่นที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยจำนวนหนึ่งถูกส่งกลับประเทศ ด้วยสาเหตุดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้รับความร่วมมือในการให้ข้อมูลจากคนญี่ปุ่นจำนวน 300 คน

ในการเก็บข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้ออกแบบสอบถามไปทั้งสิ้น 820 ชุด โดยแบ่งการส่งแบบสอบถามออกเป็น 2 วิธีด้วยกัน คือ การส่งทางไปรษณีย์ไปยังฝ่ายบุคคลในบริษัทต่างๆ และการฝากเพื่อนและคนรู้จักซึ่งทำงานอยู่ในบริษัทข้ามชาติญี่ปุ่นนำไปให้คนญี่ปุ่นในบริษัทช่วยตอบแบบสอบถามแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด 322 ชุด ทางไปรษณีย์ที่ส่งไป 650 ชุด ได้รับคืน 190 ชุด คิดเป็นร้อยละ 29.23 สำหรับส่วนที่ฝากอื่นโดยตรง 170 ชุด ได้รับคืน 132 ชุด คิดเป็นร้อยละ 77.65 ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบสอบถามที่ตอบกลับมาอย่างครบถ้วนสมบูรณ์มากที่สุด จำนวนทั้งสิ้น 300 ชุด

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย (Variables)

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกออกเป็น ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามในแต่ละสมมติฐานดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1	พฤติกรรมการสื่อสารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปรับตัวในการทำงานของคนญี่ปุ่นที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย
- ตัวแปรอิสระ	พฤติกรรมการสื่อสาร
- ตัวแปรตาม	การปรับตัวในการทำงาน
สมมติฐานข้อที่ 2	ความพึงพอใจในการทำงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปรับตัวในการทำงานของคนญี่ปุ่นที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย
- ตัวแปรอิสระ	ความพึงพอใจในการทำงาน
- ตัวแปรตาม	การปรับตัวในการทำงาน
สมมติฐานข้อที่ 3	พฤติกรรมการสื่อสารสามารถอธิบายการปรับตัวในการทำงานของคนญี่ปุ่นที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยได้ดีที่สุด
- ตัวแปรอิสระ	พฤติกรรมการสื่อสาร ลักษณะทางประชากร และความพึงพอใจในการทำงาน
- ตัวแปรตาม	การปรับตัว ในการทำงาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ทฤษฎี แนวความคิด และงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง ข้อคำถามในแต่ละส่วนที่สร้างขึ้นครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย และก่อนที่จะนำแบบสอบถามมาใช้ จะทำการทดสอบล่วงหน้า (Pre-test) ก่อนเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายจำนวนหนึ่ง แล้วนำมาคำนวณค่าความน่าเชื่อถือ (Reliability) และผลจากการทดสอบจะนำมาทำการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปใช้ในการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา ระยะเวลาการทำงาน

ในประเทศไทย ตำแหน่งงาน สถานภาพสมรส และระดับเงินเดือน

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการสื่อสาร

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจในการทำงาน

ส่วนที่ 4 การปรับตัวในการทำงาน

การทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามขึ้นตามหลักทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและเหมาะสมกับหัวข้อในการทำวิจัยครั้งนี้ และนำไปปรึกษารวมทั้งขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขหาความเที่ยงตรง (Validity) และความน่าเชื่อถือ (Reliability) โดยวิธีการดังต่อไปนี้

1. การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ เช่น อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ที่มีความชำนาญในการออกแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และความถูกต้องของภาษาที่ใช้ เมื่อได้คำแนะนำก็นำมาแก้ไขในจุดที่ยังบกพร่องอยู่ก่อนที่จะนำไปเก็บข้อมูล

2. การทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดสอบล่วงหน้า (Pre-test) โดยเลือกกลุ่มเป้าหมายจำนวน 20 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติและสถานภาพใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะเก็บข้อมูลจริง ให้ทดลองทำแบบสอบถามแล้วจึงนำผลที่ได้จากการทดสอบมาทดสอบหาความเชื่อมั่น โดยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ซึ่งได้ผลจากการคำนวณหาความเชื่อมั่นที่ค่า Alpha .74, .71 และ .88 ซึ่งเป็นค่าความเชื่อมั่นของพฤติกรรมการสื่อสาร ความพึงพอใจในการทำงานและการปรับตัวในการทำงานตามลำดับ

ในการทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามตอนที่ 2 - 4 ใช้เกณฑ์การแบ่งระดับออกเป็น 5 ระดับดังนี้ คือ

ระดับต่ำมากหรือมีความพึงพอใจต่ำมาก	หมายถึง มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00-1.50
ระดับต่ำหรือมีความพึงพอใจต่ำ	หมายถึง มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.51-2.50
ระดับปานกลางหรือมีความพึงพอใจปานกลาง	หมายถึง มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.51-3.50
ระดับสูงหรือมีความพึงพอใจสูง	หมายถึง มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.51-4.50
ระดับสูงมากหรือมีความพึงพอใจสูงมาก	หมายถึง มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.51-5.00

และคำนวณหาความเชื่อถือได้ของคำถามปลายเปิด แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มาหาค่าความเชื่อถือได้ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha) ตามแบบของ Cronbach ดังนี้ (อ้างถึงโนวิเชียร เกตุสิงห์ 2534 : 176)

$$\alpha = \frac{k}{(k-1)} \left(1 - \frac{\sum v_i}{v_t} \right)$$

เมื่อ	α	คือ	ค่าความเชื่อถือได้
	k	คือ	จำนวนข้อ
	v_i	คือ	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	v_t	คือ	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทุกข้อ

วิธีดำเนินการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำจดหมายแนบไปกับแบบสอบถามแต่ละชุด โดยขอความร่วมมือจากฝ่ายบุคคล และบุคลากรในบริษัทข้ามชาติญี่ปุ่น โดยอธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษาครั้งนี้และขอความร่วมมือในการให้ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทิ้งแบบสอบถามไว้กับฝ่ายบุคคลและบุคลากรในบริษัทดังกล่าวเป็นระยะเวลา 7 วัน จากนั้นจึงได้ไปรับแบบสอบถามคืนหรือขอให้ส่งคืนทางไปรษณีย์

หลักเกณฑ์การให้คะแนน

หลักเกณฑ์การให้คะแนนเป็นการให้คะแนนแบบประเมินค่า โดยผู้วิจัยได้กำหนดคะแนนในแบบสอบถามดังนี้

สำหรับคำถามที่เกี่ยวกับพฤติกรรมสื่อสารและการปรับตัวในการทำงาน ผู้วิจัยได้จัด
คะแนนและกำหนดมาตรฐานในการวัด คือ

ระดับความคิดเห็น	ระดับคะแนน	
	เชิงบวก	เชิงลบ
ไม่เลย	1	5
น้อย	2	4
ปานกลาง	3	3
มาก	4	2
มากที่สุด	5	1

สำหรับคำถามที่เกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงาน ผู้วิจัยได้จัดคะแนนและกำหนดมาตรฐานในการวัด คือ

ระดับความคิดเห็น	ระดับคะแนน
ไม่พอใจ	1
ค่อนข้างไม่พอใจ	2
เฉยๆ	3
พอใจ	4
พอใจมาก	5

โดยผู้วิจัยได้จัดระดับคะแนนค่าเฉลี่ยดังนี้ คือ

- เชิงบวก

คะแนนระหว่าง 1.00 - 1.50	ระดับต่ำมากหรือมีความพึงพอใจต่ำมาก
คะแนนระหว่าง 1.51 - 2.50	ระดับต่ำหรือมีความพึงพอใจต่ำ
คะแนนระหว่าง 2.51 - 3.50	ระดับปานกลางหรือมีความพึงพอใจปานกลาง
คะแนนระหว่าง 3.51 - 4.50	ระดับสูงหรือมีความพึงพอใจสูง
คะแนนระหว่าง 4.51 - 5.00	ระดับสูงมากหรือมีความพึงพอใจสูงมาก

- เชิงลบ

คะแนนระหว่าง 1.00 - 1.50	ระดับสูงมากหรือมีความพึงพอใจสูงมาก
คะแนนระหว่าง 1.51 - 2.50	ระดับสูงหรือมีความพึงพอใจสูง
คะแนนระหว่าง 2.51 - 3.50	ระดับปานกลางหรือมีความพึงพอใจปานกลาง
คะแนนระหว่าง 3.51 - 4.50	ระดับต่ำหรือมีความพึงพอใจต่ำ
คะแนนระหว่าง 4.51 - 5.00	ระดับต่ำมากหรือมีความพึงพอใจต่ำมาก

การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

เมื่อเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการลงรหัส (CODING) แล้วนำมาประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS WINDOW ซึ่งผลวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูลใช้สถิติในการวิเคราะห์ คือ

1. การใช้สถิติเชิงพรรณนา (DESCRIPTIVE STATISTICS) เป็นการหาค่าสถิติสำหรับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยคำนวณเป็นร้อยละและค่าเฉลี่ย
2. ใช้การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ PEARSON PRODUCT MOMENT CORRELATION ระหว่างตัวแปร เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม
3. ใช้การวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ MULTIPLE REGRESSION ANALYSIS ในการศึกษาตัวแปรที่สามารถอธิบายถึงการปรับตัวในการทำงานได้ดีที่สุด
4. ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอื่นๆ นำเสนอเป็นความเรียง